

form den efter upphörande 1815 återupptogs fr. o. m. 1842. *Income tax* i England skiljer mellan fem förvärvskällor: inkomst av äganderätt till fast egendom samt till några andra angivna rättigheter till och förmåner av fast egendom; inkomst av jordbruk; inkomst av räntor och annuiteter; inkomst av allmän tjänst; inkomst av rörelse, enskild tjänst m. m. Skatten upptages vid förvärvskällorna och påläggas därvid dem, som i första hand uppbära avkastningen, men dessa skattebetalare kunna ibland till en viss grad överflytta skatten, t. ex. arrendatorer genom avdrag på arrendet för den del av skatten, som belöper på själva fastigheten, räntebetalare genom avdrag vid räntebetalningen. Detta engelska inkomstskattesystem påbyggdes 1910 med en allmän i. (*supertax*) för fysiska personer med minst 5,000 pd st. inkomst. Gränsen sänktes under och efter världskriget till 2,000 pd st., varjämte skatten gjordes progressiv, på samma gång som vid det äldre systemet existensminimum nedsattes och skattesatserna höjdes (*see shillings in the pound*). Systemet modifieras genom de årliga finanslagarna och har vunnit efterföljd i kolonierna. — I *Tyska riket*, inom vilket Hessen gick i spetsen vid införandet av modern inkomstbeskattning 1869, följde andra stater exemplet, bl. a. Preussen, där 1891 års inkomstskattereform påverkade strävandena att införa modern inkomstbeskattning i Sverige. Med upphävande av de särskilda staternas och kommunernas inkomstskattelagar genomfördes en i. för hela riket fr. o. m. 1 april 1920. För dennas tillämpning under närmast följ. år beredde penningväsendets förstöring stora svårigheter, vilka föranledde provisoriska åtgärder och slutligen en ny *Deutsches Reichseinkommensteuergesetz 1925* —26, delvis ändrad 1927. — *Förenta staternas Revenue act 1924* utformar i. såsom en kombination av en proportionell *normal tax* och en progressiv *surta*, utan att den förra efter engelskt mönster knutits till inkomsterna av särskilda förvärvskällor; den förra utgår med 2 % för inkomster t. o. m. 4,000 doll., 4 % t. o. m. 8,000, därefter 6 %, varjämte surtax vidtager för inkomster över 10,000 doll. — *Frankrike* införde modern inkomstbeskattning först 1914 (*impôt général sur le revenu*), allmän och progressiv för inkomster över 7,000 francs, förbunden med ett invecklat system av skatter på särskilda förvärvskällor. Atskilliga lagändringar ha följt 1917, 1920 o. s. v. — *Belgien* har genomfört i. efter franskt system i lag 1927. — *Italiens* inkomstskattelagstiftning är byggd på förvärvskällorna jordegendom, byggnader och rörlig förmögenhet. 1918 infördes en progressiv tilläggsskatt för inkomster över 10,000 lire; den har helt moderniserats genom nya författningar 1923 —27. Över huvud har inkomstbeskattningen i en el. annan form slagit igenom i Europas alla länder, även Sovjetryssland, och i de

flesta utomeuropeiska länder med ordnat skatteväsen. — *Danmark* tillämpar numera i. av mycken likhet med den svenska enl. lag 1922 och *Norge* enl. lag 1924. — *Finlands* i. har reformerats 1928 genom ny lagstiftning om inkomst- och förmögenhets- samt kommunalbeskattning, vilken i viktiga delar motsvarar bestämmelserna i 1928 års skattelagar i Sverige.

I *Sverige* infördes i. partiellt 1902 med tillämpning fr. o. m. 1903 och gjordes allmän genom 1910 års förordning om inkomst- och förmögenhetsskatt, vilken senare blev föremål för talrika lagändringar, särskilt genomgripande 1919 (se Familjebeskattning och Grundbelopp). Dessa och vissa senare ändringar ha tillgodogjorts vid den huvudsakligen formella omredigering, som lagfästs med 1928 års förordning om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt, vars titel utvidgats (»statlig») med hänsyn till den samtidigt utfärdade kommunalskattelagens bestämmelser om kommunal inkomstskatt (se Kommunalskatt; jfr även artikeln Kommunal progressivskatt). En viktig ändring i sak utgör dock avskaffandet av den s. k. kedjebeskattningen av bolag (se Kedjebeskattning).

Litt.: Förf.-saml. för olika länder samt för äldre internationella uppgifter K. Willgren, »Inkomst- och förmögenhetsbeskattningen i Europa» (Helsingfors 1911), och för senare tid artikeln »Einkommensteuer» (i »Handwörterbuch der Staatswissenschaften», 1925) och E. R. A. Seligman, »Income tax» (1914; flera nya uppl.). Om gällande författningar i Sverige se »Skattelagarna», utg. av C. W. U. Kuylenstierna, Harald Waller, E. Geijer och A. Lundevall (1928), samt G. V. Eiserman, »Vad nytt i sak innehålla de nya skattelagarna?» (1929). E. F. K. S.-n.

Inkonsekvens, brist på följdriktighet (i tanke el. handling); självmotsägelse. — *Adj.*: Inkonsekvent.

Inkonstant, obeständig; icke oavbruten.

Inkontinent, **Inkontinentia** (av lat. nekande *in* och *continere*, kvarhålla), i allm. oförmåga att kvarhålla innehållet i ett ihålligt organ, oftast i betydelsen *incontinentia urinae*, d. v. s. slapphet i blåsan med ofrivillig avgång av urin, beroende på lamhet under hjärn- och ryggmärgssjukdomar, överfyllnad av blåsan m. m. I. kan även vara medfödd. (I. H.)

Inkoordinatiön (i rörelserna), ett symtom vid vissa nervsjukdomar (se *Ataxi*) eller trötthetstillstånd eller vid otillräcklig vänjning, då det normala, ytterst väl avvägda samarbetet mellan olika muskelgrupper (se *Synergi*) brister. Tillg.

Inkorporera, införliva, inlemma.

Inkorporering, **Inkorporatiön** (*verb.*: **Inkorporera**). 1. (*Statsr.*) Den handling, varigenom en stat med sig införlivar ett om-

råde, som förut tillhört en annan stat eller bildat en självständig stat. (H. T-n.)

2. (Förv.) Även inom en stat kunna med avseende på förut gällande indelning — kyrklig, kommunal, administrativ el. judiciell — sådana förändringar äga rum, att med ett bestående område ett annat införlivas (inkorporeras). Genom lag 13 juni 1919 om ordning och villkor för ändring i kommunal och ecklesiastisk indelning har inkorporeringsrätten blivit närmare reglerad. Grundsatsen är densamma som i tidigare rätt, att avgörandet beror av K. m:t men att K. m:t endast när bestämt påvisbara allmänna intressen överväga må emot kommunernas vilja, besluta in- och exkorporering av vissa områden el. hela kommuner. När fråga härom väckts, skall särskild utredning igångsättas och förslag utarbetas till ekonomisk uppgörelse mellan kommunerna, varefter K. m:t, sedan vederbörande kommuner och myndigheter avgivit sina yttranden, avgör frågan. Litt.: C. A. Reuterskiöld, »Föreläsningar i svensk stats- och förvaltningsrätt», 3: 2 (1921), och Y. Larsson, »Inkorporeringsproblemet» (2 bd, 1913). Rld.

3. I kanonisk rätt är i. det under medeltiden ofta förekommande förhållandet, att inkomsterna av ett prästerligt gäll, pastorat, voro anslagna till understöd åt ett kloster, biskopsstift eller eljest något andligt ämbete. Pastoratet motsvarade då vad svensk kyrkorätt kallar prebendepastorat. E. Nwn.

Inkorrekt, oriktig; opassande.

Inkorrupt, ofördärvad, oförfalskad.

Inkrustation, inlagring av mineralämnen, t. ex. kalk, i organiska vävnaders cellväggar.

Inkrustering (av lat. *in*, i, och *cru'sta*, skal, skorpa), överdragning av en yta med ett skal av hårt el. hårdnande ämne, t. ex. stucc; numera brukas ordet i betydelsen inläggning (se d. o. 3), särskilt sådan av metall i metall. E. L-k.

Inkubation, Inkubationstid, den period i en smittosam sjukdom, som förflyter mellan den tid, då smittämnet inkommer i kroppen, och den, då de första sjukdomstecknen visa sig. I., även kallad sjukdomens latenta stadium, emedan gifvet ännu ligger dolt (latent) i kroppen, kan räcka olika länge vid olika sjukdomar och i olika fall av samma sjukdom. Vid de vanliga smittosamma sjukdomarna räcker den från några dagar till tre, högst fyra veckor; vid några sjukdomar kan den vara betydligt längre, så t. ex. vid vattuskräck. Redan under i. uppträda ibland lindriga sjukdomstecken, trötthet, olustighet o. s. v. G. F-r.*

Inkunäbler (av lat. *incunabula*, vagg, ursprung) el. Paleotyper (av grek. *palaios*, gammal, och *typos*, avtryck, skrivtecken) kallas de böcker, som äro tryckta före 1501 och således tillhöra boktryckarkonstens barndom. Materialet var under boktryckarkonstens första årtionden mest pergament, efter denna tid nästan uteslutande papper. Likaså till-

hörde frakturen (*Schwabach*) den äldsta tiden; antikvan kom först senare. Titelblad förekomma ej i de äldsta i. I stället finnes ofta en slutskrift (s. k. kolofon), i vilken tryckort och tryckår samt boktryckarens namn angivas. Antalet tryckta böcker från 1400-talet beräknas uppgå till omkr. 35,000. I Sverige torde finnas omkr. 4,000 i., de flesta i Uppsala univ.-bibl., Kungl. bibl. och några stiftsbibliotek. — I. äro av stor vikt, i första rummet som källor för boktryckarkonstens historia men därjämte även i konsthistoriskt hänseende genom de ornament och illustrationer (kopparstick, träsnitt, miniatyrer) många av dem innehålla.

Förteckningar och beskrivningar över i. finnas numera till betydligt antal. Nämnas må L. Hain, »Repertorium bibliographicum» (4 dlr, 1826—33; suppl. av W. A. Copinger, K. Burger m. fl.), samt den under utgivning varande »Gesamtkatalog der Wiegendrucke» (hittills 3 bd, 1925 ff.), utg. av en för detta ändamål i Berlin 1904 bildad kommission. Bland inkunabelkataloger för särskilda länder må nämnas M. Pellechet, »Catalogue général des incunables des bibliothèques de France», 1—3 (1897—1909), och R. Proctor, »Index to the early printed books in the British museum» (1898—1906). Över i Sveriges offentliga bibliotek förvarade i började förteckningar 1904 utgivas av I. Collijn med den gemensamma titeln »Kataloge der Inkunabeln der schwedischen öffentlichen Bibliotheken». Sveriges inkunabelliteratur har behandlats i G. E. Klemmings »Sveriges bibliografi 1481—1600», 1 (1889; fortsatt av I. Collijn och 1928 framförd till 1558), och i ett flertal arbeten av I. Collijn (se d. o.). Jfr K. Haebler, »Typenrepertorium der Wiegendrucke», 1—5 (1905—24), och »Handbuch der Inkunabelkunde» (1925). R. G.*

Inkvartering, trupps el. ensam militärs förseende med husrum och erforderligt därtill hörande bohag, »servis». Om förläggning inomhus under krig se Kvarter. Den militära i. är ständig el. tillfällig. Att tillhandahålla ständig i. har i Sverige av ålder ålegat städerna, som i vissa fall härför åtnjutit stöttgörelse dels (för stapelstäder) genom tolag (se d. o.), dels genom statsanslag. Inkvarteringsförfordningarna av 1841 och (för Stockholm) 1856 ha till största delen förlorat sin tillämplighet, sedan numera staten tillhandahåller kaserner och utrustning. Till militärbefälet utgick förr inkvarteringsersättning, senare inkvarteringsbidrag, men detta har nu upphört. — Tillfällig i. kan ännu på grund av 1842 års s. k. tågordning utkrävas in natura, dock endast för tågande trupp, och förekommer numera sällan. M. B.-dt.

Inkvisition (lat. *inquisitio*, undersökning), en av rom.-kat. kyrkan upprättad domstol med uppgift att uppspära och bestraffa irrlärliga och avfällingar. Dogmatiskt grundas i. på